

Podnik a podnikání

- Podnik jednotlivce
- Obchodní korporace
- Živnostenské podnikání

Právní forma podniku

Podnikáním se rozumí soustavná činnost prováděná podnikatelem samostatně, pod vlastním jménem a na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku.

Podnikem se rozumí soubor hmotných, osobních a nehmotných složek podnikání.

Obchodní závod je organizovaný soubor jmění, který podnikatel vytvořil a který z jeho vůle slouží k provozování jeho činnosti. Závod tvoří vše, co zpravidla slouží k jeho provozu (par. 502 Obč. zák.)

Základním třídícím znakem podniků je zpravidla právní forma vlastnictví, rozlišujeme:

- podniky jednotlivců
- osobní společnosti
- kapitálové společnosti
- evropská společnost
- evropské hospodářské zájmové sdružení
- družstva
- evropská družstevní společnost
- sdružení podnikatelů

Výše uvedené právnické osoby však mohou být založeny i za jiným účelem než je zisk (např. správa vlastního majetku).

Podnik jednotlivce

Podnikatelský subjekt vlastněný jedinou fyzickou osobou.

Výhody:

- **snadnost a nízké náklady založení,**
- **volné disponování se ziskem,**
- **flexibilita,**
- **daňová výhoda,**
- **utajení obchodního tajemství.**

Nevýhody:

- **neomezené ručení,**
- **existence podniku spojena s konkrétním vlastníkem,**
- **limitovaná schopnost získání úvěru,**
- **omezené podnikatelské zkušenosti a znalosti,**
- **nedostatek příležitostí pro zaměstnance.**

Osobní společnosti

Jsou zakládány a vlastněny dvěma nebo více společníky.

Vytváří vhodnější podmínky pro získávání kapitálu i pro překonávání kvalifikační omezenosti podnikatele.

Nevýhodou společností je závislost jejich úspěšné existence na vzájemných vztazích mezi společníky.

Existují dvě formy osobních společností:

- **Veřejná obchodní společnost,**
- **Komanditní společnost.**

Veřejná obchodní společnost

Veřejná obchodní společnost sdružuje **nejméně dva společníky**.

Společnost je zapsána v obchodním rejstříku jejíž součástí je označení „veřejná obchodní společnost“ (ve zkratce „v. o. s.“).

Společnost **je právnickou osobou**.

Společníci nemají povinnost vložit do společnosti vklad.

Za závazky společnosti ručí společníci společně a nerozdílně, celým svým majetkem.

Každý ze společníků je oprávněn k obchodnímu vedení společnosti (tzn. každý z nich **je statutárním orgánem**).

Pokud ve společenské smlouvě není přijata odlišná úprava, rozdělují si společníci zisk rovným dílem.

V případě společníků – fyzických osob se tak uplatňuje **pouze jedno zdanění a to daní z příjmů fyzických osob**.

Komanditní společnost

Komanditní společnost zakládají a provozují dva (nebo více) společníci, z nichž jeden (nebo více) ručí za závazky společnosti do výše svého vkladu (tzv. **komanditista**) a jeden (nebo více) ručí věřitelům společnosti celým svým majetkem (tzv. **komplementář**).

Komanditista je povinen vložit do **základního kapitálu** společnosti vklad ve výši stanovené společenskou smlouvou, **minimálně** však **1,- Kč**.

Zisk se v komanditní společnosti rozděluje **na dvě části**: na část připadající **komanditistům** a na část připadající **komplementářům**.

Kapitálové společnosti

Společníci se podílejí se na podnikání společnosti kapitálově, předem určeným vkladem.

Společníci ručí za závazky vzniklé hospodářskou činností společnosti **jen do výše svého nesplaceného vkladu.**

Právní předpisy v České republice umožňují uplatnění **dvou forem kapitálových společností:**

- **společnost s ručením omezeným**
- **akciovou společnost.**

Společnost s ručením omezeným

Společnost s ručením omezeným povinně vytváří základní kapitál.

Může být založena a provozována fyzickými i právnickými osobami (i jednou osobou).

Dolní hranice základního kapitálu není přímo stanovena ale lze ji dovodit z výše individuálních vkladů, přičemž **minimální výše individuálního vkladu je 1,- Kč.**

Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada.

Statutárním orgánem je jednatel nebo jednatelé.

Zisk se zdaňuje daní z příjmu právnických osob a následně se **rozděluje mezi společníky podle výše kapitálového vkladu** (pokud není společenskou smlouvou stanoveno jinak).

Individuální podíly společníků pak ještě **podléhají dani z příjmů fyzických osob** (zdanění příjmů z kapitálových vkladů).

Akciová společnost

Akciová společnost (ve zkratce „a. s.“) je kapitálovou společností, ve které je základní kapitál rozvržen na určitý počet akcií o určité jmenovité hodnotě.

Může být založena jedním zakladatelem (i fyzickou osobou).

Zákon o obchodních korporacích vyžaduje **základní kapitál** ve výši nejméně **2 mil. Kč (80 tis. EUR)**; **veřejnost nabídky akcií** se neřeší, společnost je nutné založit jednorázově.

Společnost odpovídá za své závazky celým svým majetkem, akcionář za závazky společnosti neručí.

Stanovy musí obsahovat jaký model vnitřní struktury společnosti byl zvolen (představenstvo + dozorčí rada nebo statutární ředitel a správní rada) včetně pravidel pro určení počtu členů orgánů společnosti.

Musí mít zřízeny internetové stránky.

Družstvo

Družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob založeným za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.

Základní kapitál musí být min. 3 Kč, výše základního členského vkladu je pro všechny členy družstva stejná.

Družstvo má nejméně **tři členy** (bez ohledu na to, zda jsou fyzickými nebo právnickými osobami).

Nejvyšším orgánem družstva je **členská schůze**, statutárním orgánem je **představenstvo**, kontrolním orgánem je **kontrolní komise**.

Družstvo ručí za své závazky celým svým majetkem, členové za závazky družstva neručí.

Sdružení podnikatelů

- dvě fyzické osoby, které chtějí podnikat společně mimo obchodní korporace, se smluvně zaváží sdružit jako společníci za společným účelem nebo společnou věcí
- společnost se zakládá dle ustanovení § 2716 až § 2746 Občanského zákoníku (v minulosti označované jako sdružení bez právní subjektivity)
- smlouva nemusí být písemná, pokud se společníci nezavážou k majetkovým vkladům
- společník může ke společnému účelu přispět jen svou činností (bez vložení majetku) ⇒ nemá spoluvlastnický podíl, ale má právo na podíl ze zisku a na užívání vložených věcí
- podíl na zisku společníků je stejný, pokud si (nejlépe písemně) nestanoví jinak
- správu společnosti upravují společníci, může ji vykonávat jeden či více, či třetí osoba
- pokud není správa společnosti nijak rozdělena, jedná v běžných (provozních) záležitostech každý společník sám za sebe
- společníci, kteří správu společnosti nevykonávají, mají pouze kontrolní pravomoc
- pokud vykonává správu společnosti více společníků, tak při běžném (provozním) rozhodování, rozhoduje prostá většina hlasů, při změně společenské smlouvy se rozhoduje jednomyslně
- poplatníky daně jsou pouze společníci, kteří podléhají pouze dani z příjmu fyzických osob (části spadající do samostatné výdělečné činnosti).

Živnosti – základní charakteristika

- **Živností je soustavná činnost provozovaná podnikatelem samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených živnostenským zákonem.**
- **Živnost je určitou ekonomickou, organizační a právní jednotkou, kterou vlastní jeden podnikatel (fyzická nebo právnická osoba).**
- **Živnost může provozovat jak fyzická, tak právnická osoba.**

Vymezení živnosti

Co není živnost (par. 3 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání):

- a) provozování činnosti vyhrazené zákonem státu nebo určené právnické osobě,
- b) využívání výsledků duševní tvůrčí činnosti, jejich původci nebo autory,
- c) výkon kolektivní správy práva autorského a práv souvisejících s právem autorským podle zvláštního právního předpisu,
- d) restaurování kulturních památek nebo jejich částí,
- e) provádění archeologických výzkumů.
- f) činnost fyzických osob prováděná dle zvláštních předpisů (např. lékařů, advokátů, notářů, soudních exekutorů, znalců, tlumočnicků, auditorů, daňových poradců apod.)
- g) dále např.: činnost bank, pořádání loterií a jiných podobných her, hornická činnost, výroba přenos a distribuce elektřiny a plynů, zemědělství, **námořní doprava a mořský rybolov**, provozování dráhy a drážní dopravy, výzkum, výroba a distribuce léčiv, zahraniční obchod s vojenským materiálem, výkon inspekce práce, provozování rozhlasového a televizního vysílání, **nabízení nebo poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb**, zprostředkování zaměstnání, provozování STK, provozování letišť, provozování pohřebišť, provozování zoologických zahrad na základě licence vydané MZP, archivnictví, pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor.
- h) **poskytování zdravotních služeb**

Živnosti, jejich provozování a členění

Živnost může provozovat fyzická nebo právnická osoba (PO vždy prostřednictvím odpovědného zástupce) po splnění zákonných podmínek:

- **Dosažení věku 18 let**
- **Způsobilost k právním úkonům**
- **Bezúhonnost**

Za bezúhonného se nepovažuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen pro úmyslný trestný čin, jestliže byl spáchán v souvislosti s podnikáním.

Překážkou provozování živnosti je zákaz činnosti podnikající osoby.

Živnosti se z hlediska způsobu získání živnostenského oprávnění dělí na:

- **Živnosti ohlašovací**
- **Koncesované živnosti**

Druhy živností

Podle podmínek, které musí uchazeč o živnostenskou oprávnění splňovat při ohlášení živnosti, se rozlišují tři druhy ohlašovacích živností:

- **řemeslné živnosti**
- **vázané živnosti**
- **volné živnosti** (v současné době jich existuje 80)

Koncesované živnosti vyžadují ověření odborné a jiné způsobilosti, uplatňují se tam, kde je ohroženo lidské zdraví nebo život. Na vydání koncese není právní nárok!

Z hlediska předmětu podnikání se živnosti člení na:

- **obchodní živnosti**
- **výrobní živnosti**
- **živnosti poskytující služby**

Živnostenský rejstřík

- Pro vydání živnostenského oprávnění (udělení koncese) je nutné zaplatit správní poplatek (dle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích):
 - a) 1 000 Kč (ohlášení živnosti nebo přijetí žádosti o koncesi při vstupu do živnostenského podnikání),
 - b) 500 Kč (další ohlášení živnosti, přijetí další žádosti o koncesi, změna rozhodnutí o udělení koncese a vydání rozhodnutí o schválení odpovědného zástupce pro koncesovanou živnost)
 - c) 100 Kč (vydání výpisu z ŽR po provedení oznámené změny)
- Splnil-li ohlašovatel všechny podmínky stanovené zákonem, provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku do 5 dnů ode dne doručení ohlášení a vydá podnikateli výpis.
- V případě řízení o koncesi se postupuje obdobně
- Zákon o poplatcích se často novelizuje, takže je nutné sledovat jeho aktuální znění!

Podnikání podle zvláštních právních předpisů

- Činnost nutričních terapeutů není živností a nespadá tedy do působnosti Živnostenského zákona
- Tuto činnost upravuje Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách)
- Nutriční terapeut svou činnost může vykonávat buď v rámci zdravotnického zařízení (jako jeho **zaměstnanec**), nebo mimo toto zařízení (jako **podnikatel**) na základě povolení uděleného krajským úřadem (viz par. 15 odst. 1 Zákona o zdravotních službách).

Podnikání podle zvláštních právních předpisů

Zákon o zdravotních službách uvádí v par. 16 podmínky udělení oprávnění k poskytování zdravotních služeb, které jsou pro fyzickou osobu (odst. 1) následující:

- věk 18 let,
- plná svéprávnost,
- bezúhonnost,
- povolení k pobytu na území ČR, pokud musí mít,
- způsobilost k samostatnému výkonu zdravotnického povolání v oboru zdravotní péče, kterou bude poskytovat jako službu, nebo ustanovení odborného zástupce,
- oprávnění užívat zdravotnické zařízení, které splňuje požadavky na technické a věcné vybavení,
- splňuje požadavky na personální zabezpečení poskytovaných zdravotních služeb,
- orgán ochrany veřejného zdraví schválil provozní řád zdravotnického zařízení podle zákona o ochraně veřejného zdraví,
- netrvá překážka pro udělení oprávnění dle § 17 (např. zákaz činnosti poskytování zdravotních služeb, odnětí oprávnění k poskytování zdravotních služeb apod.).

Podnikání podle zvláštních právních předpisů

Osoba způsobilá k výkonu povolání nutričního terapeuta (par. 3 odst. 1 zákona o nelékařských zdravotnických povoláních:

- **má odbornou způsobilost podle tohoto zákona, nebo mu byla uznána,**
- **je zdravotně způsobilá,**
- **je bezúhonná.**

V odstavci 2 téhož paragrafu téhož zákona je potom vymezena povinnost doložit zdravotní způsobilost k výkonu povolání lékařským posudkem vydaným na základě lékařské prohlídky.

V odstavci 3 téhož paragrafu téhož zákona je potom vymezena také bezúhonnost, přičemž za bezúhonného se považuje ten, kdo nebyl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s poskytováním zdravotních služeb, nebo se na něho hledí, jako by nebyl odsouzen.

Podnikání podle zvláštních právních předpisů

Nutriční terapeut může získat **odbornou způsobilost** k výkonu svého povolání dle par. 15 odst. 1 zákona o nelékařských zdravotnických povoláních absolvováním:

- akreditovaného zdravotnického Bc. studijního oboru pro přípravu nutričních terapeutů,
- tříletého studia v oboru diplomovaná dietní sestra na vyšších zdravotnických školách, pokud bylo studium 1. ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005,
- nejméně tříletého studia v oboru diplomovaný nutriční terapeut na vyšších zdravotnických školách, nebo
- střední zdravotnické školy v oboru dietní sestra, pokud bylo studium 1. ročníku zahájeno nejpozději ve školním roce 2004/2005.

Výkon povolání nutričního terapeuta je „činnost v rámci preventivní péče na úseku klinická výživa a specifické ošetrovatelské péče zaměřené na uspokojování nutričních potřeb. Dále se nutriční terapeut ve spolupráci s lékařem podílí na léčebné a diagnostické péči v oboru klinická výživa.“

Náplň práce nutričního terapeuta je vymezena v par. 14 Vyhlášky č. 424/2004 Sb., kterou se stanoví činnosti zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků.